

Sammanträdesdatum

2011-02-03

Plats och tid Sammanträdesrum Utvecklingscenter, Ed 2011-02-03
kl. 16.30 – 17.20

Beslutande Elisabet Forsdahl (c) ordförande
Sture Torstensson (s) vice ordförande
Kjell-Åke Andersson (c)
Bo Thorn (s)
Bertil Sterner (s)
Linda Jansson (m)
Karin Hilmér (c)
Maino Svensson (c) tjänstgörande ersättare för Frank Öjeling

Övriga deltagande Sara Isgren (mp) ersättare
Marianne Ågren (c) ersättare
Åsa Lundqvist (v) ersättare
Olle Hagström (fp) ersättare
Zoran Firis (kd) ersättare
Hans-Peter Dahlgren, miljöchef
Marie Johansson, nämndsekreterare
Anne-Christine Wiberg, miljö- och hälsoskyddsinspektör

Utses att justera Kjell-Åke Andersson

Justeringens plats och tid Direktjustering Paragraf DMN § 23-25

Underskrifter Sekreterare *Marie Johansson*
Marie Johansson

Ordförande/Delegat *Elisabet Forsdahl*
Elisabet Forsdahl

Justerande *Kjell-Åke Andersson*
Kjell-Åke Andersson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Dalslands miljönämnd

Sammanträdesdatum 2011-02-03

Datum för anslags uppsättande 2011-02-04 Datum för anslags nedtagande 2011-02-25

Förvaringsplats för protokollet Dalslands Miljökontor

Underskrift

.....
Marie Johansson

Utdragsbestyrkande

2011-02-03

Länsstyrelsen Västra Götaland
Att. Gudrun Magnusson
462 82 Vänersborg

DMN § 23 Dnr 2010/0939.MTI

Förslag till yttrande angående Bengtsfors avloppsreningsverk, Länsstyrelsens dnr. 551-57993-2008

Ärendet

Länsstyrelsen har i brev daterat 2010-12-20 bett om yttrande över Länsstyrelsens beslutsförslag till Miljöprövningsdelegationen. Yttrandet ska lämnas till länsstyrelsen senast den 4 februari 2011 och paragrafen begärs därför omedelbart justerad.

Tidigare yttrande

Dalslands Miljönämnd har i tidigare yttrande 2010-10-01 uppmärksammat behovet av tydliga regler som underlättar kontroll av verksamhetens miljöpåverkan både för verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet. Det ska tydligt framgå vad som ska uppnås, vilka åtgärder som krävs och när de ska vara genomförda.

Reningsverket

Avloppsreningsverket byggdes 1973 och dimensionerades då för 6500 pe (personekvivalenter). Aktuell tillståndsansökan gäller också max 6500 pe. Kommunens mätningar vid reningsverket har gjorts enligt en äldre metod som mäter en genomsnittlig belastning över hela året. Numera mäts belastningen enligt ett EU-direktiv från 2006 som maximal genomsnittlig veckobelastning (max GVB).

Aktuellt tillståndsbeslut anges i max GVB till högst 6500 pe. I sin komplettering av ansökan har Bengtsfors kommun beräknat att max GVB för några veckor under år 2010 och drar slutsatsen att max GVB är ca 12 000 pe, alltså nästan dubbelt så mycket som ansökan gäller. Kommunen har inte yrkat på någon ändring av tillståndsgiven belastning. Om kommunen inte vidtar kraftfulla åtgärder för att minska belastningen till reningsverket finns en uppenbar risk att verket kommer att överskrida tillståndsgiven nivå.

Skulle belastningen övergå 10 000 pe uttryckt som max GVB omfattas verket dessutom av generella krav på kväverening enligt SNFS 1994:7.

Antalet anslutna personer till verket uppges till ca 2950 och befolkningstalet beräknas inte öka. Avloppsreningsverket bedöms därför ha en god kapacitet för att rena hushållens spillvatten, även de som ännu inte är anslutna. Bekymret är de anslutna processavloppen från t.ex. Dals Konfektyr AB och KåPI AB.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Forts § 23

Kommunen kan minska belastningen till avloppsreningsverket väsentligt genom att ställa tillräckligt höga reningskrav på det processavloppsvatten som reningsverket tar emot, alternativt att inte ta emot processavloppsvatten över huvud taget. I annat fall återstår att bygga ut reningsverket vilket inte är optimalt eftersom processavloppens egenskaper, inte bara mängden, stör den biologiska aktiviteten i aktivt slamsteget med ökade kostnader och sämre rening som följd.

Ledningsnätet

Även ledningsnätet orsakar bekymmer genom den extremt höga andelen ovidkommande vatten, ca 80 %, som tillförs avloppsreningsverket. Sådana förhållanden medför också höga kostnader och sämre kapacitet i reningsverket. Här krävs verkliga krafttag för att minska mängderna till hanterliga nivåer.

Ledningsnätets beskaffenhet och kondition måste först utredas och dokumenteras noggrant för att få ett underlag för systematiska åtgärder där problemen är störst. Därefter görs en långsiktig saneringsplan som redovisar vilka åtgärder som ska vidtas, var och när de ska vara gjorda och hur resultatet ska följas upp. Planen är mycket viktig för att arbetet ska kunna genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Anmärkningsvärt är att uppgifter saknas för den volym avloppsvatten som orenad bräddas ut via ledningsnätet trots att krav har funnits i 10 år (SNFS 1990:14). I länsstyrelsens beslutsförslag för avloppsreningsverket i Sunnanå (daterat 2010-12-15) införs ett tydligt utredningsvillkor för ledningsnätet. Det vore bra som vägledning för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet även för Bengtsfors avloppsreningsverk.

Beredning:

Presidie 2011-01-20

Miljö- och hälsoskyddsinspektörs förslag till beslut

Justerandes sign

EF WJA

Utdragsbestyrkande

Forts § 23

Dalslands miljönämnds beslut

Dalslands Miljönämnd beslutar att yttra sig enligt följande:

- Villkor 3 i beslutsförslaget bör få en tydligare skrivning där utsläppspunktens läge bestäms med ett minsta avstånd från strandkanten.
- Ett utredningsvillkor gällande ovidkommande vatten bör införas. Utredningen om planerade åtgärder mot ovidkommande vatten från ledningsnätet bör innehålla konkreta tidplaner med datum för olika etapper och mätbara mål för genomförandet. Det bör i beslutet anges någon form av nyckeltal eller andra mått som tydligt anger vad som är rimligt att uppnå under t.ex. en tioårsperiod.
- Ett utredningsvillkor gällande bräddad volym från ledningsnätet bör införas eftersom det nu är okänt hur mycket orenat avloppsvatten som släpps ut den vägen.
- I övrigt är nämnden nöjd med föreliggande förslag till beslut.

Paragrafen anses omedelbart justerad.

Justerandes sign

EF

Utdragsbestyrkande

2011-02-03

Länsstyrelsen i Västra
Götaland
Att.: Gudrun Magnusson
462 82 VÄNERSBORG

DMN § 24 Dnr 2010/1095.MTI

Förslag till yttrande angående Dals Långeds avloppsreningsverk, Länsstyrelsens dnr 551-66707-2008

Ärendet

Länsstyrelsen har i brev daterat 2010-12-20 bett om yttrande över Länsstyrelsens beslutsförslag till Miljöprövningsdelegationen. Yttrandet ska lämnas till länsstyrelsen senast den 4 februari 2011 och paragrafen begärs därför omedelbart justerad.

Tidigare yttrande

Dalslands Miljönämnd har i tidigare yttrande 2010-10-21 uppmärksammat behovet av tydliga regler som underlättar kontroll av verksamhetens miljöpåverkan både för verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet. Det ska tydligt framgå vad som ska uppnås, vilka åtgärder som krävs och när de ska vara genomförda.

Reningsverket

Avloppsreningsverket i Dals Långed byggdes 1968 och kompletterades 1977 med ett kemiskt reningssteg. Verket dimensionerades för 3000 pe (personequivaler). Aktuell tillståndsansökan gäller också max 3000 pe. Kommunens mätningar vid reningsverket har gjorts enligt en äldre metod som mäter en genomsnittlig belastning över hela året. Numera mäts belastningen enligt ett EU-direktiv från 2006 som maximal genomsnittlig veckobelastning (max GVB).

Aktuellt tillståndsförslag medger högst 3000 pe räknat som max GVB. I sin komplettering av ansökan har Bengtsfors kommun beräknat att max GVB för några veckor under år 2010 och drar slutsatsen att max GVB är ca 1700 pe, vilket DMK bedömer vara väl inom verkets dimensionerande kapacitet även med det nya sättet att ange maxbelastning.

Antalet anslutna personer till verket uppges till f.n. ca 1650, men tre nya exploateringsområden är planerade och ca 300 pe ytterligare ska anslutas till avloppsreningsverket. Dessutom tillkommer några äldre fastigheter i tätorten. Industriavloppsvatten förekommer i begränsad omfattning och beräknas till ca 180 pe.

Avloppsreningsverket bedöms ha en god kapacitet för att klara den avsedda belastningen, inklusive de nya områden som planeras och ännu inte är anslutna.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Forts § 24

Däremot måste utsläppspunkten i recipienten starkt ifrågasättas, avloppsröret mynnar enligt kommunens uppgifter 2,5 meter från strandkanten i Råvarp. För att föroreningarna ska spädas så snabbt som möjligt till halter som inte påverkar flora och fauna måste utsläppet ske där vattenomblandningen i recipienten är som störst och det är inte i strandkanten.

En allmän teknik som använts i decennier är att låta utsläppsröret mynna en väl tilltagen sträcka ut i vattendraget, helst i strömfåran. Som exempel kan nämnas 10 m i Bengtsfors, 30 m i Billingsfors, 100 m i Ödskölt och 100 m vid pappers bruket i Åsensbruk. Troligen har röret från början varit längre än 2,5 m även vid reningsverket i Dals Långed, men skador vid islossning eller andra händelser kan ha kortat det.

Vid samrådet påpekade grannar att det finns problem med kraftig vasstillväxt i utsläppsområdet. Kommunen uppger att som åtgärd klipps vassen två gånger per år. DMK anser att den åtgärden snarare döljer problemet än löser det.

Länsstyrelsen föreslår en utredningstid på hela två år för att undersöka och kostnadsberäkna en tillfredsställande utsläppspunkt. Det är orimligt lång tid för att utföra en åtgärd där den tekniska lösningen sedan decennier är etablerad och förhållandena i recipienten är kända.

Recipienten

Sjön Råvarp är en del av Upperudsälven med flöden i storleksordning 40 m³ per sekund. Strömningsförhållandena i den övre smala delen där reningsverket finns bör vara mycket goda bara man kommer ut från den grundare strandzonen. DMK bedömer att uppgifter om vattendjup och strömningsmönster redan är kända och behöver inte utredas igen för att avgöra lämplig utsläppspunkt. Åtgärden bör kunna utföras inom sommarperioden 2011.

Ledningsnätet

Även i Dals Långed orsakar ledningsnätet bekymmer genom en onormalt hög andel ovidkommande vatten som tillförs avloppsreningsverket. Sådana förhållanden medför också onödigt höga kostnader och en sämre reningsprocess i avloppsverket. För att nå ett optimalt reningsresultat krävs att mängderna ovidkommande vatten minskas till hanterliga nivåer.

Justerandes sign

EF

Utdragsbestyrkande

2011-02-03

Forts § 24

Ledningsnätets nuvarande beskaffenhet och kondition måste utredas och dokumenteras noggrant för att få ett underlag för systematiska åtgärder där problemen är störst. Därefter görs en långsiktig saneringsplan som redovisar vilka åtgärder som ska vidtas, var och när de ska vara gjorda och hur resultatet ska följas upp. Planen är mycket viktig för att arbetet ska kunna genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Anmärkningsvärt är att uppgifter saknas för den volym avloppsvatten som orenad bräddas ut via ledningsnätet trots att krav har funnits i 10 år (SNFS 1990:14). I länsstyrelsens beslutsförslag för avloppsreningsverket i Sunnanå (daterat 2010-12-15) införs ett tydligt utredningsvillkor för ledningsnätet. Motsvarande villkor vore bra som vägledning för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet även för Dals Långeds avloppsreningsverk.

Beredning:

Presidie 2011-01-20

Miljö- och hälsoskyddsinspektörs förslag till beslut

Dalslands miljönämnds beslut

Dalslands Miljönämnd beslutar att yttra sig enligt följande:

- Utredningsvillkoret i beslutsförslaget bör ges en betydligt snävare tidsram. Tekniken att förlägga utsläppspunkten till strömmande vatten är etablerad och vattendjup och strömningsförhållanden i kanalen är kända. Utsläppspunktens läge kan redan nu bestämmas med ett minsta avstånd från strandkanten. Åtgärden bör vara utförd under 2011.
- Ett utredningsvillkor gällande ovidkommande vatten bör införas. Utredningen om planerade åtgärder mot ovidkommande vatten från ledningsnätet bör innehålla konkreta tidplaner med datum för olika etapper och mätbara mål för genomförandet. Det bör i beslutet anges någon form av nyckeltal eller andra mått som tydligt anger vad som är rimligt att uppnå under t.ex. en tioårsperiod.
- Ett utredningsvillkor gällande bräddad volym från ledningsnätet bör införas eftersom det nu är okänt hur mycket orenat avloppsvatten som släpps ut den vägen.
- I övrigt är nämnden nöjd med föreliggande förslag till beslut.

Paragrafen anses omedelbart justerad.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2011-02-03

Länsstyrelsen i Västra
Götaland
Att.: Eva Griphammar
Westberg
462 82 VÄNERSBORG

DMN § 25 Dnr 2010/1489.MTI

Förslag till yttrande angående Sunnanå avloppsreningsverk, Länsstyrelsens dnr 551-42074-2007

Ärendet

Länsstyrelsen har i brev daterat 2010-12-08 bett om yttrande över Länsstyrelsens yttrande till Miljöprövningsdelegationen. Yttrandet ska lämnas till länsstyrelsen senast den 4 februari 2011 och paragrafen bör därför justeras omedelbart.

Kontroll och begränsningar

Dalslands Miljönämnd har i tidigare yttrande 2009-06-02 uppmärksammat behovet av tydliga regler som underlättar kontroll av verksamhetens miljöpåverkan. I länsstyrelsens förslag till beslut påpekas att frågor som berör kontrollen av verksamheten ska regleras i ett särskilt kontrollprogram. Kommunen ska lämna in ett förslag till reviderat kontrollprogram till tillsynsmyndigheten (Dalslands Miljönämnd) när beslut om tillstånd har vunnit laga kraft. Härigenom kan nämnden tillgodose behovet av tydliga regler för miljökontrollen.

Miljönämnden delar länsstyrelsens uppfattning.

Dalslands Miljönämnd gör bedömningen att de föreslagna begränsningsvärdena för näringsämnen inte speglar recipientens tillstånd av övergödning. God ekologisk status ska vara uppnådd år 2021. Årsmedelvärdet för fosfor föreslås till högst 0,4 mg/l mätt som totalfosfor och som kvartalsmedelvärde 0,3 mg/l. För kväve föreslås inget begränsningsvärde alls.

Samma värden som ovanstående har länsstyrelsen beslutat 2010-12-15 för utsläppen från avloppsreningsverket i Billingsfors där den stora recipienten Laxsjön, som har en helt annan vattenföring och bättre miljöstatus, ska jämföras med lilla Holmsåns övergödda tillstånd. Rimligen borde halterna/mängderna till Holmsån hållas lägre än till Laxsjön.

Vidare anser Dalslands Miljönämnd att villkor och andra begränsningar bör utformas på ett så tydligt sätt att tillsynsarbetet underlättas.

Justerandes sign

EF

Utdragsbestyrkande

Forts § 25

Ledningsnätet

I beslutsförslaget uppskjuts beslutet om slutliga villkor för ledningsnätet under en provotid. Kommunen ska under provotiden utreda hur utsläppen av orenat eller delvis renat/förbilet avloppsvatten från ledningsnät och avloppsreningsverk kan minskas. Utöver konkreta krav på vad utredningen ska innehålla finns en skrivning om målsättningen för utredningen:

"Målsättningen, under en 10-årsperiod, ska vara att utsläppen via bräddningar samt andelen avloppsvatten som inte renas fullständigt i avloppsreningsverket minskar till en nivå som är miljömässigt motiverad samt tekniskt och ekonomiskt rimlig för anläggningen. Dessutom ska utredningen innehålla en långsiktig tidplan som anger när bräddningarna och andelen ovidkommande vatten ska ha reducerats så långt som möjligt."

Ovanstående målformulering i beslutsförslaget bereder både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet stora svårigheter med att förstå vad som ska uppnås och när. Det bör anges någon form av nyckeltal eller andra mått som tydligare anger vad som är rimligt att uppnå fram till år 2021.

Detta är viktigt eftersom ledningsnätets kondition är så dålig att höga flöden till reningsverket vid regn- och snösmältningsperioder inverkar menligt på reningsresultatet. Under samma perioder är belastningen från omgivande jordbruksmark som störst och därför är det särskilt viktigt att inte orenat avloppsvatten bidrar ytterligare till belastningen.

Påpekas bör att de samlade utsläppen från hela avloppssystemet inte mäts i dag och att de utsläppsprover som analyseras från verket tas som enstaka dygnsprov ett par gånger i månaden. Det innebär att kunskapen om vilka mängder miljöpåverkande ämnen som verkligen släpps ut till Holmsån är bristfälliga.

Beredning:

Presidie 2011-01-20

Miljö- och hälsoskyddsinspektörs förslag till beslut

Justerandes sign

EF

Utdragsbestyrkande

Forts § 25

Dalslands miljönämnds beslut

Dalslands miljönämnd beslutar att yttra sig enligt följande:

Dalslands miljönämnd föreslår att länsstyrelsen utformar utredningsvillkoret så att det lättare kan förstås och följas upp. I beslutet bör särskilt specificeras att

- Kommunens utredning om planerade åtgärder mot ovidkommande vatten från ledningsnätet ska innehålla konkreta tidplaner med datum för olika etapper och mätbara mål för genomförandet
- Det bör i beslutet anges någon form av nyckeltal eller andra mått som tydligt anger vad som är rimligt att uppnå under tiden fram till år 2021

Utsläppsvillkor 6 och 7 om utsläpp av totalfosfor bör skärpas och begränsningsvärden för kväve införas.

Paragrafen anses omedelbart justerad.

Justerandes sign

EF *[Handwritten signature]*

Utdragsbestyrkande